Dosarul nr. 21r-2040/24 Judecătoria Hîncești, sediul Central
1-24053415-02-21r-31122024 Judecător: Natalia Berbec

D E C I Z I E

22 septembrie 2025 mun. Chișinău
Colegiul Penal al Curţii de Apel Centru, în componenţa:
Preşedinte de şedinţă, judecător Alexandru Spoială
Judecătorii Igor Chiroșca și Mihail Proca

A examinat în ședință de judecată, în lipsa părților, recursul directorului Penitenciarului nr. 7 Rusca, comisar principal de justiție, Alexandru Suhovici declarat împotriva încheierii Judecătoriei Hîncești, sediul Central din 13.12.2025.

Procedura de citare executată.

Colegiul Penal al Curții de Apel Centru, asupra recursului, -

C O N S T A T Ă:

La data de 16 mai 2024 în Judecătoria Chișinău, sediul Ciocana a fost înregistrată plângerea condamnatei Gînga Aliona prin care se solicită constatarea detenției sale în condiții inumane și degradante în Penitenciarul nr. 13 Chișinău.

Prin încheierea Judecătoriei Hîncești, sediul Central din 13.12.2025 s-a admis plângerea condamnatei Gînga Aliona împotriva administraţiei instituţiei penitenciare referitoare la condiţiile de detenţie care afectează grav drepturile condamnatului.

S-a constatat faptul, că condamnata Gînga Aliona, pentru perioada 07.03.2023 inclusiv și până la data de 20.06.2024, a fost deținut în cadrul Penitenciarului nr. 13 Chișinău, în total 471 zile de detenție în condiții inumane.

În conformitate cu prevederile art. 385 alin.5 Cod procedură penală, pentru 471 zile de detenție în condiții inumane a lui Gînga Aliona, se reduce pedeapsa cu 94 (nouăzeci și patru) zile, calculându-se 2 zile de reduceri pentru 10 zile de detenție, în conformitate cu prevederile art.4734 alin. (4) Cod procedură penală.

S-a constatat reducerea totală a pedepsei condamnatei Gînga Aliona, prin prisma actualei încheieri, cu 94 (nouăzeci și patru) zile.

Nefiind de acord cu încheierea în cauză, directorul Penitenciarului nr. 9 Rusca, comisar principal de justiție, Alexandru Suhovici, a declarat recurs, prin care a solicitat admiterea recursului, casarea integrală a încheierii Judecătoriei

Hîncești, sediul Central din 13.12.2025, cu pronunțarea unei noi hotărâri prin care să fie respinsă plângerea condamnatei Gînga Aliona ca fiind neîntemeiată.

În motivarea recursului, s-a invocat faptul că deținutei Gînga Aliona i-au fost acordate minimul de condiţii pentru executarea detenţiei în Penitenciarul nr. 13-Chișinău, iar instanţa de judecată, la evaluarea condiţiilor de detenţie, urma să ţină cont de efectele cumulative ale condiţiilor generale raportate la caracteristicile individuale respective ale acesteia, precum şi de perioada în care a fost deţinută în condițiile contestate.

Consideră că Gînga Aliona pe perioada deținerii în Penitenciarul nr.13 Chișinău, nu a fost marginalizată sub nici un aspect inuman sau degradant.

Colegiul penal, ținând cont de faptul că, speța deferită justiției nu reprezintă o cauză de un interes deosebit pentru jurisprudență care ar impune prezența părților nemijlocit în ședință de judecată, prin prisma dispoziției generale din art. 447 alin.1, 2 Cod de procedură penală, a procedat la examinarea cauzei fără prezența părților, dar cu acordarea dreptului participanților la proces de a depune referințe.

Examinând motivele recursului declarat, în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal consideră justificată respingerea acestuia, cu menținerea încheierii instanței de fond pentru considerentele care urmează a fi expuse mai jos.

Conform prevederilor art. 449 alin. 1 lit. a) Cod procedură penală, judecând recursul, instanța respinge recursul, menținând hotărârea atacată, dacă recursul este nefondat.

Conform art. 448 alin.1 Cod procedură penală, judecând recursul, instanța verifică legalitatea şi temeinicia hotărârii atacate pe baza materialului din dosarul cauzei şi a oricăror documente noi prezentate în instanţa de recurs.

Conform art. 441 alin. 2 Cod procedură penală, instanța de recurs examinează cauza în limitele temeiurilor prevăzute în art.444 Cod procedură penală, însă ea este obligată ca, în afara temeiurilor invocate și cererilor formulate de recurent, să examineze întreaga cauză sub toate aspectele, dar fără a agrava situația părții în favoarea căreia s-a declarat recurs.

Reieșind din materialele cauzei, Colegiul penal reține că, prin sentinţa Judecătoriei Hîncești, sediul Ialoveni din 03 august 2023, în baza art. 190 alin.4 cod penal, (trei episoade), cu aplicarea prevederilor art. 84 alin.1 Cod penal, stabilindu-i lui Gînga Aliona pentru concurs de infracțiuni prin cumul parțial al pedepselor aplicate, pedeapsa definitivă - 7 ani închisoare, în penitenciar pentru femei. Termenul executării pedepsei calculat din momentul pronunțării sentinței la data de 03.08.2023 cu includerea în termenul de executare și perioada de timp cît s-a aflat în starea de reținere și arest de la 5 martie 2023 ora 11.45 pînă la 03.08.2023;

Prin decizia Curţii de Apel Chişinău din 25.10.2023, s-a respins recursul avocatului Tăut Ion, în interesele inculpatei, Gînga Aliona declarat împotriva

sentinței Judecătoriei Hîncești, sediul Ialoveni din 03.08.2023 ca fiind nefondat, cu menținerea sentinței fără modificări.

Prin sentința judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani din 22.01.2024 în baza art. 190 alin. 2 lit. b) și c) Cod penal, i s-a stabilit pedeapsa sub formă de închisoare pe un termen de 1 (unu) ani cu executare pedepsei în penitenciar pentru femei, regim semiînchis și cu privarea de dreptul de a ocupa funcții și de a exercita activitatea legată de gestionarea bunurilor materiale și mijloacelor bănești pe un termen de 3 ani, în baza. 190 alin.2 lit. c) Cod penal, în baza art. 190 alin.2 lit. c) Cod penal s-a stabilit pedeapsa sub formă de închisoare pe un termen de 1 (unu) ani, cu executare în penitenciar de tip pentru femei regim semînchis și cu privarea de dreptul de a ocupa funcții și de a exercita activitatea legată de gestionarea bunurilor materiale și mijloacelor bănești pe un termen de 3 ani, cu aplicarea prevederilor art. 84 alin.4 Cod penal, prin cumul parțial al pedepselor aplicate i s-a aplicat lui Gînga Aliona pedeapsa definitivă sub formă de închisoare pe un termen de 8 ani și 6 luni, cu executarea pedepsei în penitenciar pentru femei de tip semiînchis, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții și de a exercita activitatea legată de gestionarea bunurilor materiale și mijloacelor bănești pe un termen de 3 ani. Termenul executării pedepsei calculat începînd cu data pronunțării sentinței adică data de 22 ianuarie 2024.

Prin sentința judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani din 21.05.2024 în baza art. 190 alin. 2 lit.b)și c) Cod penal, cu aplicarea art. 80^1 alin.1, art. 364^1 Cod de procedură penală i s-a stabilit pedeapsă sub formă de închisoare pe un termen de 1 (unu) ani 6 (șase) luni, cu privare de dreptul de a ocupa funcții și a exercita activitatea legată de gestionarea bunurilor materialelor și mijloacelor bănești pe un termen de 3 ani cu executarea pedepsei în penitenciar pentru femei de tip semiînchis, termenul executării pedepsei calculat din momentul punerii în executare a sentinței.

Potrivit procesului verbal de reținere, Gînga Aliona a fost reținută la 05.03.2023 și s-a aflat în detenţie în Penitenciarul nr. 13 Chișinău din 07.03.2023-20.06.2024.

Conform prevederilor art.385 alin.5 Cod de procedură penală în cazul constatării încălcării drepturilor privind condiţiile de detenţie, garantate de art.3 din Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale, conform jurisprudenţei Curţii Europene a Drepturilor Omului, reducerea pedepsei se calculează în felul următor: de la una la două zile de reduceri pentru 10 zile de detenţie în condiţii precare calculate cumulativ. Prevederile art.473^2 alin.2-2^5 şi 5, art.473^3 alin.3 şi art.473^4 alin.1–5^1 se aplică în mod corespunzător la examinarea plângerii prevenitului sau a apărătorului acestuia împotriva condiţiilor de detenţie.

Potrivit prevederilor art. 473^2 alin. 3 Cod de procedură penală, condamnaţii care au fost deţinuţi cel puţin 10 zile în condiţii contrare prevederilor art.3 din

Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale, drepturi care reies din obligaţia statului de a asigura condiţiile de detenţie, pot solicita, cu titlu de despăgubiri, reducerea pedepsei.

Conform prevederilor art.473^4 alin. 4 Cod de procedură penală, în cazul constatării circumstanţelor prevăzute la art.473^2 alin.(3), instanţa de judecată dispune reducerea pedepsei condamnatului, calculându-se de la 1 la 2 zile de reduceri pentru 10 zile de detenţie în condiţii precare calculate cumulativ. Instanţa de judecată poate rotunji în favoarea condamnatului termenul de pedeapsă constatat ca fiind executat în condiţii contrare prevederilor art.3 din Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale, pentru a deduce integral acest termen din termenul rămas neexecutat.

Colegiul penal reține ca fiind întemeiată concluzia instanței de fond asupra solicitărilor condamnatei Gînga Aliona ce vizează condițiile inumane și degradante, contrare prevederilor art. 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăților fundamentale de detenție în Penitenciarul nr. 13 Chișinău, pe o perioadă totală de 471 (patru sute șaptezeci și una) zile, constatând că, cererea întrunește condițiile prevăzute de art. 473^2 – 473^4 Codul de procedură penală.

Contrar criticilor șefului Penitenciarului nr. 7 Rusca, Colegiul penal reține că, prima instanță corect a stabilit că, condamnata Gînga Aliona s-a aflat în condiții de detenție contrare prevederilor art.3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale în Penitenciarul nr.13 Chișinău de la 07.03.2023 și până la 20.06.2024, pe o perioadă cumulativă 471 (patru sute șaptezeci și una) zile.

Or, potrivit raportului prezentat de către administrația instituției penitenciare nr. 13 Chișinău, judecătorul de instrucție întemeiat a precizat că, dificultățile cu care s-a confruntat condamnatul pe parcursul detenției sale în penitenciarele vizate, pe perioada de 471 zile, au depășit nivelul inevitabil de suferință inerent detenției şi a atins pragul de severitate contrar articolului 3 din Convenție, aceste condiții fiind suficiente pentru constatarea încălcărilor admise în instituțiile penitenciare enunțate.

Instanța de recurs respinge argumentul recurentului privind netemeinicia plângerii condamnatului împotriva condițiilor precare de detenție și reține în acest sens, că în raportul prezentat de instituția penitenciară se indică că, lui Gînga Aliona, i-a fost acordat minimul de condiții pentru executarea detenției, însă, în susținerea argumentelor date nu au fost prezentate careva probe. Or, sarcina probațiunii lipsei de încălcare a condițiilor de detenție invocate de condamnat sau prevenit și a lipsei suportării unui prejudiciu moral îi revenea reprezentantului administrației instituției penitenciare.

Astfel, din perspectiva unei analize retrospective a situației, odată ce, în rezultatul multiplelor vizite de monitorizare a condițiilor de detenție în

penitenciarele din Republica Moldova, atât din partea Comitetului European pentru Prevenirea Torturii și Tratamentelor sau pedepselor Inumane sau Degradante al Consiliului Europei (CPT), dar și din partea Consiliului pentru Prevenirea Torturii (investit, la nivel național, cu atribuții privind asigurarea protecției persoanelor împotriva torturii și altor pedepse ori tratamente cu cruzime, inumane sau degradante), de fiecare dată în rapoartele adoptate s-au constatat abateri de la standardele internaționale în materia condițiilor de detenție, soldate cu emiterea recomandărilor de rigoare adresate autorităților competente pentru fiecare instituție penitenciară în parte, Colegiul penal constată cu vehemență că, în materia asigurării unor condiții decente de detenție, autoritățile naționale nu asigură un nivel minim garantat pentru deținuți. Din acest considerent, deoarece condițiile de detenție precare în penitenciarele din Republica Moldova au un caracter sistemic, iar la moment nu există nici un act oficial ce ar confirma remedierea tuturor condițiilor de detenție precare stabilite anterior, totodată ținând cont de faptul că eforturile autorităților naționale se rezumă doar la îmbunătățirea stărilor de fapt din penitenciare constatate în rapoartele anterioare, însă fără eradicarea problemei condițiilor de detenție precare în esență, Colegiul penal ajunge la concluzia că detenția persoanelor în penitenciarele din Republica Moldova atinge nivelul minim de ingerință conform art. 3 CtEDO, ceea ce impune aplicarea obligatorie a mecanismului național compensatoriu, iar alegațiile administrațiilor penitenciarelor, inclusiv cele din prezentul recurs, sunt inabordabile.

Instanța de recurs consideră că, reducerea stabilită a fost una adecvată și suficientă, bazată pe o justă și echitabilă evaluare a circumstanțelor de fapt și pe o legătură rezonabilă de cauzalitate dintre prejudiciul cauzat și recompensa instituită, și care va avea efectul compensatoriu proporțional circumstanțelor constatate.

Față de lucrul judecat de primă instanță, Colegiul penal constată o motivare amplă și temeinică a încheierii pronunțate cu privire la circumstanțele concludente în raport cu cerințele formulate, astfel fiind în corespundere cu exigențele articolului 6 din Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale. Potrivit jurisprudenței CEDO, în asemenea situație, nu se mai impune o reevaluare a conținutului argumentelor primei instanțe. În cazul în care instanța de fond și-a motivat soluția luată, arătând în mod concret la împrejurările care fundamentează concluziile sale, pentru a permite părților să utilizeze eficient orice drept de recurs eventual, o curte de recurs poate, în principiu, să se mulțumească de a relua motivele jurisdicției de primă instanță.

Pentru motivele expuse, Colegiul Penal va respinge recursul directorului al Penitenciarului nr. 7 Rusca comisar principal de justiție, Alexandru Suhovici împotriva încheierii Judecătoriei Hîncești, sediul Central din 13.12.2025, ca fiind nefondat, reținând în acest sens că încheierea recurată este una legală și întemeiată, iar careva temeiuri de casare a încheierii nu au fost reținute.

În conformitate cu prevederile art. 469 – 471, art. 449 alin. (1), pct. 1), lit. a) Cod de procedură penală, Colegiul Penal al Curții de Apel Centru, -

D E C I D E:

Respinge ca nefondat recursul directorului al Penitenciarului nr. 7 Rusca comisar principal de justiție, Alexandru Suhovici și menține fără modificări încheierea Judecătoriei Hîncești, sediul Central din 13.12.2025.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței, judecător Alexandru Spoială

Judecători Igor Chirosca

Mihail Proca